

Resultaten Stads-BMP Componistenbuurt 2001 en vergelijking met BMP-plot Edese Bos-Oost 2000

Broedvogels inventariseren in stedelijk gebied komt er in de landelijke broedvogelprojecten wat bekaaid van af. Niet verwonderlijk, want het is geen pretje temidden van verkeer en stads-geluiden je inventarisatierondes te lopen. Toch valt in de vroege ochtenduren veel te genieten, en zijn broedvogels in steden bijzonder spannend. Henk van Paasen van de IVN Vogelwerkgroep Ede ondervond dat in het afgelopen jaar.

Van bos naar stad

Even enthousiast als in voorgaande jaren begon ik ook in 2001 eind februari weer met mijn vaste BMP-rondjes voor de plotjes in het Edese Bos-Oost en de Edese Heide-West: in 1992 begonnen als een spontaan eenmalig initiatief, maar inmiddels uitgedoofd tot een jaarlijks terugkerende vroege vogel-activiteit. In 2001 zou het tiende jaar worden toegevoegd aan de reeks. Echter, de Mond- en Klauwzeer crisis gooide roet in het eten. Na drie reguliere vroege vogelbezoeken en een nachtelijke rondgang moest ik - net als al die andere fanatieke

vogeltellers - mijn activiteiten staken. Het bos werd afgesloten voor publiek. Eerder dan gepland heb ik mijn hoofd dan ook van het bos moeten afwenden. Overigens was ik toch van plan om per 2002 de bosvogels te verruilen voor de weidevogels. Maar door de MKZ werd dat opeens heel concreet. Toch kon ik het BMP-werk niet opzij zetten. In overleg met 'lotgenoten' Gert Sleuvenhoek en Rob van Westrienen ben ik éénmalig overgestapt op het inventariseren van de broedvogelbevolking van mijn eigen woonwijk volgens de zgn. Stads-BMP-methode.

Stads-BMP

Het BMP-plot Componistenbuurt komt overeen met de wijkindeling van de gemeente Ede en ligt aan de westzijde van het Edese bos. Het wordt globaal begrensd door de N224, de Raadhuisstraat en de Arnhemseweg en beslaat in totaal circa 50 ha. Tussen 1 april en 1 juni werden zes rondes gemaakt volgens een min of meer vaste route. In totaal werden 39 broedvogelsoorten geteld (zie tabel 1): samen goed voor 793 territoria. Sommige soorten bereikten zeer hoge dichtheden. Talrijk waren Merel en Koolmees (resp. 94 en 90 territoria), en verder ook Houtduif en Huismus (beide 80 territoria), Pimpelmees (60) en Heggemus (45).

In vergelijking met de aantallen in het even grote gebied (50 ha) van het plot in het Edese Bos-Oost doen sommige soorten het opvallend goed in de stadswijk. Soorten met opvallend hoge dichtheden ten opzichte van het bos waren bijvoorbeeld Houtduif en Heggemus (8x zoveel territoria als in het bos), Pimpelmees (5x), Merel (4x), Koolmees (3x), Tjiftjaf en Zwartkop (2x). In het algemeen is de broedvogelpopulatie (territoria) in de woonwijk ruim tweemaal zo hoog als in het bos (793 versus 304 territoria). Ook het aantal territoria per soort is gemiddeld tweemaal hoger (95 versus 42). Bijzondere ontmoetingen in het afgelopen broedseizoen waren een Wielewaal op 24 mei 2001 bij het Mausoleum en van een Zwarte Specht op 14 april 2001 bij de VVV-bank, bovenaan de Trapakkers. Ook bijzonder was op 10 mei 2001 de Havik, die in het bosje langs de Van Anrooylaan een zojuist geslagen Houtduif oppeuzelde, daarbij belaagd door Eksters en Zwarte Kraaien. Aparte vermelding tenslotte verdient de hoge dichtheid van de Huismus in deze woonwijk, met maar liefst 80 territoria! Landelijk gezien doet deze vogel het niet zo best en zijn er acties gaande om de soort van verder verval te behoeden. Maar in straten met traditionele woningbouw met Hollandse dakpannen, zoals met name Op den Berg en de Arthur van Schendelstraat, bereikt deze vogel plaatselijk zeer hoge dichtheden. Samen met de Gierzwaluw en de Turkse Tortel is de Huismus een qua nestgelegenheid van de mens afhankelijke broedvogel, die in het Edese Bos niet voorkomt. Andere specifieke stadsvogels zijn Spreeuw en Ekster. Specifieke bosvogels zijn Havik, Sperwer, Vuurgoudhaan en Goudhaan en Raaf.

Tabel 1. Vergelijking aantal territoria woonwijk Componistenbuurt en bosperceel Edese Bos-Oost. Beide plots zijn 50 ha.

Componistenbuurt 2001

94 Merel	24 Spreeuw	5 Gierzwaluw	2 Witte Kwikstaart
90 Koolmees	22 Tjiftjaf	5 Zanglijster	2 Tuinfluiter
80 Houtduif	20 Kauw	5 Goudhaan	2 Vlaamse Gaai
80 Huismus	17 Turkse Tortel	5 Bonte Vliegenvanger	2 Goudvink
60 Pimpelmees	13 Boomkruiper	5 Groenling	1 Holenduif
45 Heggemus	12 Staartmees	4 Fitis	1 Groene Specht
44 Vink	10 Ekster	4 Glanskop	1 Zwarte Specht
42 Roodborst	8 Zwarte Mees	4 Zwarte Kraai	1 Boerenzwaluw
33 Winterkoning	8 Boomklever	3 Grote Lijster	1 Wielewaal
28 Zwartkop	7 Grote Bonte Specht	3 Kuifmees	

Edese Bos Oost 2000

42 Roodborst	12 Pimpelmees	4 Fitis	1 Zwarte Specht
35 Koolmees	11 Houtduif	4 Vlaamse Gaai	1 Gekr. Roodstaart
34 Vink	10 Zwarte Mees	3 Grote Lijster	1 Kramsvogel
25 Winterkoning	9 Tjiftjaf	2 Fluiter	1 Tuinfluiter
25 Merel	8 Glanskop	2 Staartmees	1 Vuurgoudhaantje
24 Goudhaantje	7 Kuifmees	2 Appelvink	1 Kauw
14 Grote Bonte Specht	7 Boomklever	1 Havik	1 Zwarte Kraai
14 Zwartkop	6 Heggemus	1 Sperwer	1 Raaf
14 Boomkruiper	5 Matkop	1 Buizerd	1 Kruisbek
13 Zanglijster	5 Goudvink	1 Groene Specht	

Henk van Paasen

(IVN-Vogelwerkgroep-Ede)
h.van.paasen@hetnet.nl